
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2016 Rhif 1144 (Cy. 275)

ADDYSG, CYMRU

**Rheoliadau Cymeriad Crefyddol Ysgolion
(Gweithdrefn Ddynodi) (Cymru) 2016**

<i>Gwnaed</i> - - - -	22 Tachwedd 2016
<i>Gosodwyd gerbron Cynulliad</i>	
<i>Cenedlaethol Cymru</i> - -	25 Tachwedd 2016
<i>Yn dod i rym</i> - -	1 Ionawr 2017

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 69(5) a 138(7) o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998, ac sy'n arferadwy bellach ganddynt hwy(1), yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn:

Enwi, cychwyn, cymhwyso a dirymu

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Cymeriad Crefyddol Ysgolion (Gweithdrefn Ddynodi) (Cymru) 2016 a deuant i rym ar 1 Ionawr 2017.

(2) Mae Rheoliadau Cymeriad Crefyddol Ysgolion (Gweithdrefn Ddynodi) 1998(2) wedi eu dirymu o ran Cymru.

(3) Mae rheoliad 49 o Reoliadau Ysgolion a Gynhelir Newydd (Cymru) 2005(3) wedi ei ddirymu.

Dehongli

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr “Deddf 1998” (“*the 1998 Act*”) yw Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998;

ystyr “Deddf 2013” (“*the 2013 Act*”) yw Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013(4);

ystyr “y grefydd berthnasol neu'r enwad crefyddol perthnasol” (“*the relevant religion or religious denomination*”) yw'r grefydd neu'r enwad crefyddol y mae'n ofynnol, neu y caniateir iddi fod yn ofynnol, i addysg grefyddol gael ei darparu yn yr ysgol yn unol â'i daliadau neu

(1) 1998 p. 31. Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol o dan yr adrannau hyn i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672) ac yna i Weinidogion Cymru o dan adran 162 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32) a pharagraff 30 o Atodlen 11 iddi.

(2) O.S. 1998/2535.

(3) O.S. 2005/2912 (Cy. 209).

(4) 2013 decc 1.

ei ddaliadau, yn unol ag Atodlen 19 i Ddeddf 1998 (neu, yn ôl y digwydd, pob crefydd neu enwad crefyddol o'r fath).

(2) Yn y Rheoliadau hyn—

- (a) mae cyfeiriadau at “ysgol wirfoddol” yn gyfeiriadau at ysgol o'r fath o fewn ystyr Deddf 1998 gan gynnwys ysgol newydd sydd â chorff llywodraethu dros dro ac a fydd yn ysgol o'r fath pan fydd wedi ei sefydlu; a
- (b) mae cyfeiriadau at “corff llywodraethu” yn cynnwys corff llywodraethu dros dro.

Y weithdrefn ar gyfer ysgolion newydd

3.—(1) Pan fo cynigion i sefydlu ysgol wirfoddol newydd yn cael eu cymeradwyo o dan adran 50 neu 51 o Ddeddf 2013, neu pan fo'r cynigydd yn dyfarnu bod y cynigion yn cael eu gweithredu o dan adran 53 o Ddeddf 2013, rhaid i Weinidogion Cymru ei dynodi yn ysgol sydd â chymeriad crefyddol os yw'r gofynion a nodir yn y rheoliad hwn wedi eu bodloni.

(2) Rhaid bod y cynigwyr wedi gwneud cais i Weinidogion Cymru i'r ysgol gael ei dynodi yn ysgol sydd â chymeriad crefyddol ac, yn achos ysgol newydd y bwriedir iddi fod yn un o ysgolion yr Eglwys yng Nghymru⁽⁵⁾, yn un o ysgolion yr Eglwys Gatholig Rufeinig⁽⁶⁾ neu'n un o ysgolion Eglwys Loegr⁽⁷⁾, rhaid i gais o'r fath fod wedi ei gymeradwyo gan yr awdurdod esgobaethol y bwriedir mai ef fydd yr awdurdod esgobaethol priodol pan fydd yr ysgol yn agor.

(3) Rhaid bod corff llywodraethu dros dro wedi ei gyfansoddi ar gyfer yr ysgol.

(4) Rhaid i'r cynigion a gyhoeddir o dan adran 48 o Ddeddf 2013 er mwyn sefydlu'r ysgol bennu—

- (a) y bwriedir i'r ysgol fod yn ysgol sydd â chymeriad crefyddol; a
- (b) y grefydd neu'r enwad crefyddol neu'r crefyddau neu'r enwadau crefyddol y bydd yr ysgol yn gysylltiedig â hwy.

(5) Rhaid i delerau neu delerau arfaethedig—

- (a) y weithred ymddiriedolaeth; a
- (b) offeryn llywodraethu'r ysgol,

fod yn gyson â'r cynigion a gyhoeddir.

(6) Rhaid i Weinidogion Cymru fod wedi eu bodloni o ran un neu ragor o'r materion a ganlyn—

- (a) bod o leiaf un aelod o gorff llywodraethu'r ysgol yn berson a benodir yn llywodraethwr sefydledig dros dro (o fewn ystyr Rheoliadau Ysgolion a Gynhelir Newydd (Cymru) 2005⁽⁸⁾) i gynrychioli buddiannau un neu ragor o grefyddau neu enwadau crefyddol;
- (b) bod y fangre a ddarperir neu sydd i gael ei darparu ar gyfer yr ysgol yn cael ei dal neu i gael ei dal ar ymddiriedolaeth fel bod yr eiddo o dan sylw, os bydd yr ysgol yn cael ei therfynu, yn cael ei ddal, neu i gael ei werthu ac y cymhwysir enillion y gwerthiant, er budd un neu ragor o grefyddau neu enwadau crefyddol;
- (c) bod y fangre a ddarperir neu sydd i gael ei darparu ar gyfer yr ysgol yn cael ei dal neu i gael ei dal ar ymddiriedolaeth mewn cysylltiad â—
 - (i) darparu addysg, neu
 - (ii) rhedeg sefydliad addysgol,

yn unol â daliadau un neu ragor o grefyddau neu enwadau crefyddol.

(5) *Gweler* adran 142(1) o Ddeddf 1998.

(6) *Gweler* adran 142(1) o Ddeddf 1998.

(7) *Gweler* adran 142(1) o Ddeddf 1998.

(8) [O.S. 2005/2912 \(Cy. 209\)](#).

Newidiadau mewn dynodiadau a datganiadau

4.—(1) Pan fo Gweinidogion Cymru ar unrhyw adeg o'r farn—

- (a) bod ysgol wedi ei dynodi'n anghywir neu nad yw wedi ei dynodi; neu
- (b) bod y datganiad ynghylch y grefydd berthnasol neu'r enwad crefyddol perthnasol yn anghywir,

rhaid iddynt ddiwygio'r gorchymyn o dan sylw neu wneud gorchymyn arall fel y maent yn ystyried ei bod yn briodol.

(2) Cyn gwneud gorchymyn yn unol â pharagraff (1), rhaid i Weinidogion Cymru—

- (a) ymgynghori â chorff llywodraethu ac unrhyw ymddiriedolwyr yr ysgol; a
- (b) ymgynghori ag unrhyw gyrff crefyddol a nodir yn Atodlen 1 y maent yn ystyried eu bod yn briodol.

(3) I'r graddau y mae Gweinidogion Cymru yn gwneud gorchymyn o dan adran 69(3) o Ddeddf 1998—

- (a) nad yw'n newid dynodiad ysgol, na'r datganiad o ran y grefydd berthnasol neu'r enwad crefyddol perthnasol mewn perthynas â'r ysgol honno, a wnaed mewn gorchymyn blaenorol (ac eithrio dynodiad neu ddatganiad dros dro); neu
- (b) sy'n dileu cofnod ynghylch terfynu'r ysgol,

nid oes angen iddynt ymgymryd ag unrhyw ymgynghori mewn perthynas â'r dynodiad penodol hwnnw na'r datganiad penodol hwnnw cyn gwneud gorchymyn o'r fath.

Y dull o ymgynghori â chyrrff llywodraethu ac ymddiriedolwyr

5.—(1) Pan fo'r Rheoliadau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r corff llywodraethu ac unrhyw ymddiriedolwyr yr ysgol, rhaid iddynt wneud hynny drwy anfon dau gopi o'r ddogfen ymgynghori (un ar gyfer y corff llywodraethu ac un ar gyfer yr ymddiriedolwyr) i'r ysgol.

(2) Rhaid i gorff llywodraethu ysgol beidio â dirprwyo i bwyllgor o'r corff llywodraethu nac i gadeirydd y corff llywodraethu unrhyw benderfyniad mewn perthynas â'i ymateb i ymgynghoriad y cyfeirir ato ym mharagraff (1) a rhaid i unrhyw ymateb o'r fath ddangos mai dyna ymateb pob aelod o'r corff llywodraethu, neu'r mwyafrif o'r aelodau, ac nad oes unrhyw benderfyniad mewn perthynas â'r ymateb hwnnw wedi ei ddirprwyo.

Diwygiadau canlyniadol

6. Mae'r diwygiadau canlyniadol a nodir yn Atodlen 2 yn cael effaith.

22 Tachwedd 2016

Kirsty Williams
Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg, un o
Weinidogion Cymru

ATODLEN 1

Rheoliad 4(2)

Cyrff Crefyddol

Yr Eglwys yng Nghymru
Gwasanaeth Addysg yr Eglwys Gatholig
Bwrdd Addysg Synod Cyffredinol Eglwys Loegr
Yr Eglwys Fethodistaidd
Cyngor Ffederal yr Eglwysi Rhyddion
Eglwys Adfentaidd y Seithfed Dydd
Bwrdd Dirprwyon Iddewon Prydain
Cymdeithas yr Ysgolion Mwslimaidd

ATODLEN 2

Rheoliad 6

Diwygiadau Canlyniadol

Rheoliadau Llywodraethu Ysgolion a Gynhelir (Cymru) 2005

1. Yn rheoliad 50(1) o Reoliadau Llywodraethu Ysgolion a Gynhelir (Cymru) 2005⁽⁹⁾ yn lle “rheoliad 3(2) o Reoliadau Cymeriad Crefyddol Ysgolion (Gweithdrefn Ddynodi) 1998” rhodder “rheoliad 5(2) o Reoliadau Cymeriad Crefyddol Ysgolion (Gweithdrefn Ddynodi) (Cymru) 2016”.

Rheoliadau Ffedereiddio Ysgolion a Gynhelir (Cymru) 2014

2. Yn rheoliad 62(1) o Reoliadau Ffedereiddio Ysgolion a Gynhelir (Cymru) 2014⁽¹⁰⁾ yn lle “rheoliad 3(2) o Reoliadau Cymeriad Crefyddol Ysgolion (Gweithdrefn Ddynodi) 1998” rhodder “rheoliad 5(2) o Reoliadau Cymeriad Crefyddol Ysgolion (Gweithdrefn Ddynodi) (Cymru) 2016”.

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn nodi'r weithdrefn sydd i gael ei dilyn gan Weinidogion Cymru wrth wneud gorchymyn neu orchmynion sy'n dynodi ysgolion gwirfoddol yn ysgolion sydd â chymeriad crefyddol o dan adran 69 o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 (“Deddf 1998”).

Mae dynodiad yn ysgol sydd â chymeriad crefyddol yn berthnasol at sawl diben, gan gynnwys:

- (a) fel rhan o'r mecanwaith ar gyfer dyfarnu ar ffurf yr addysg grefyddol sydd i gael ei darparu o dan Atodlen 19 i Ddeddf 1998;

⁽⁹⁾ O.S. 2005/2914 (Cy. 211).

⁽¹⁰⁾ O.S. 2014/1132 (Cy. 111).

- (b) fel rhan o'r mecanwaith ar gyfer dyfarnu ar ffurf yr addoli ar y cyd sydd i gael ei ddarparu o dan Atodlen 20 i Ddeddf 1998;
- (c) fel rhan o'r mecanwaith ar gyfer dyfarnu ar faterion staffio ysgol o dan adrannau 58 i 60 o Ddeddf 1998;
- (d) fel rhan o'r mecanwaith ar gyfer dyfarnu ar y meini prawf ar gyfer derbyn disgyblion i ysgolion o dan y Cod a ddyroddir o dan adran 84 o Ddeddf 1998;
- (e) at ddibenion gwaredu asedau o dan baragraff 5 o Atodlen 3 i Ddeddf 1998, fel bod asedau yn gallu cael eu hailneilltuo er budd ysgolion o'r un grefydd neu o'r un enwad crefyddol; ac
- (f) ar gyfer cynnwys disgrifiad o ethos yr ysgol yn yr offeryn llywodraethu o dan reoliadau a wneir o dan adran 20 o Ddeddf Addysg 2002.

Dylid nodi nad yw adran 554 o Ddeddf Addysg 1996 (pŵer i wneud darpariaeth newydd o ran y defnydd o waddolion a ddelir neu a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n rhannol ar gyfer darparu addysg grefyddol mewn ysgol, neu mewn cysylltiad â darparu addysg grefyddol mewn ysgol, yn unol â daliadau crefydd benodol neu enwad crefyddol penodol) yn gwneud unrhyw gyfeiriad at y ffaith bod gan ysgol gymeriad crefyddol.

Nid yw cymeriad crefyddol yn cael ei ennill na'i golli yn rhinwedd cael ei ddynodi neu beidio â chael ei ddynodi o dan y weithdrefn a nodir yn y Rheoliadau hyn. Mae dynodiad yn cydnabod bod gan ysgol gymeriad crefyddol eisoes fel cwestiwn o ffaith. O dan Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 rhaid i ysgol gau yn gyntaf os yw'n dymuno ennill neu newid cymeriad crefyddol.

Nid yw datganiad mewn perthynas ag ysgol fod yr enwad crefyddol y mae'n ofynnol, neu y gall fod yn ofynnol, ddarparu addysg grefyddol yn unol â'i ddaliadau yn yr ysgol yn unol ag Atodlen 19 i Ddeddf 1998, yn Gatholig Rufeinig yn penderfynu a yw'r ysgol yn ysgol Gatholig neu beidio yn ôl cyfraith ganon.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, ystyriwyd nad oedd yn angenrheidiol cynnal asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn.